

БАҢААРЫНАЙ ЭТЭРЭЭТ МЭЛДЫИ БЭЛЭМ

Бу хүннэртэй Российскай Федерацида байаартай харьтабын төрүтэймнэ 80 см-ын бэлхэнтэр. Бу см-иар усталамыг бааары утары охууу билла-кестэ сайыша, уотан бийимыг эгэрэттэр аныг техникаан, кадр өгүүнэ бөөргөтүүлэр. Бааарынай идэтэ, янш толорор үдэтэ квалификациятын 5-0-с категориялаах марахан үлэ нөрүүнэ кишэр. Ол да нинэ научнай хэзэн нөрүүлэр бигэргэтэлэринэ Дезейтэни үөсүүрэ, нервэй эмоциональай реак-циялара хэйлэлэрэ, сүрэх-тымэр шарыларыг обус-тараллара быгаарыллыбыт. Балартан да нэстөрүкөн бааарынай тохо-хатча марахан үлэ, сулууснада см-иарын ойдууха сөн. Кэлигсн см-иартан холо-бурдуур буоллахха, Российскай Федерацин үрдүнэ кишэлэр бэйэлэрин адохторун харьтаабакка тураа см-иата умайар уот ортогунан 15-тиг тыгымича ки-шинг быгмаан тааараллар, сүүнүнэ мөлүйүүн сол-куобайлаах норуот байын-дуолун кутан уот ине-лээх мэлэгэйдүнэ быгымыллар.

Бизнес-уугуусуудтар, Чурангы сэтгэлтэйлэгэр ба-
хаарган бэлгэцэр чээс анд бастаан 1966 сыллаахха
эрхлэллбэтэ. Бастагы баһаарынай чээс начальнигы-
нан Овоношников Николай Алексеевич, суолпардары-
нан Иван Быганов, Егор Сымсютин, Денис Матвеев
үлэлээбүттэрэ. Кинилэр өччөлөргө ГАЗ-51 массына-
лаах дьуһуурустубада тураллара. 1973 сыллаахха сө-
нгө ЗИЛ-131 (АЦ-40) дьэч маркалаах массынаа эл-
бэтэ, ошон үлэтин ахсаана элбээбэтэ. Итинэн сибээс-
тээн караат начальниктара, өдөөлөһө номандирлара
бээр буолбүттара.

1993 онд анхны Саях Республикатын Правительс-
таны 326 Мэдээх уурварын профессиональ бай-
наарын чнастар, баймалнай баһаарын эгэрэнкэ
уларыйытара. Бидни удуусуугулар 1995 ылтав 29
Мэдээх баймалнай баһаарын эгэрээт тэриллэбэтэ,
Бидни манна анал специальной медицинский ко-
мисси корүүтүнэ 35 сотрудник үлэни сымдыр.
Бид дууһуурустуба сэтэ буолан тураллар, ити
пийэр бидер телефонун истэр диспетчер баар. 1996
сылтав Дирин бөлүлүгөр 7 динилээх 96 Мэдээх про-
фессиональ баймалнын чаас тэриллэбэтэ.

Бийнги улуснутугар байвартан бичиглэлийнхна хорсун бичиглэлийнхн көрдөрбүт хоолоурдар элбхтэр. Хоолоур, 1981 с. Урхс Күрээр Д. А. Дыдаев илалһанай дьлэгтэн, 1983 с. урунху «Сельхозтехника» хоолоуругун 12 квартираллах уолсай дьлэгтэн В. Н. Протодьяконов оодору уоттан бичиглэлийнхна, Көмлөр РСФСР Верховнай Советын Президиумун илалһанай «Байвартан хорсун дьлэг» медалларинай нагараадаламмхтара.

1988 оны атырчлах сарын 17 күнүгээр сарнаарда 04 ч. 03 м байаарынйи чале дьэнтгэр телефон өрө үмрлэмы түспүтэ «Эргэ лапранкада байаар буолан эрэр! Кэлэ охсуй!»—дээн бирикэ ыгылзийбыт киһи санат аһиллибитэ. Соһо тута водатель Григорий Дагданча, кэрэул начаалынта Афанасий Захаров алдьархай тахсан эрэр сиритэр кыд тымныыны метаннарбыттара. Тымд хара өһөх буруону ланин дьикэ охсоруй өсө дэриэбинэттэн тахсан иһэн дөрөн, арбааттан элээрэн умайа тунар цистернаны икки уу ыстарар рукавынан хара суох ыстаран барбыттара. Аттахарытар туун бираагаланын бираабыт лапранчик А. Васильев «Оспитиитель үлэлэбэтэ»—дээн сарыллы-сарыллы тэттөрү-таары сүүрөкэллн сымдхара, Оттон цистерна соларката оргуйан бидиэллэ, субу эстлэхтин өрө чыһыры олоорбута. Кыраана тэстөн, тэлэ эмэ сиргэ хадыйбыт уматын эмнэ умайара, Икки цистернаны уот салаан барбыта, оттон бирикэ бензиннаада... Маныада Афанасий Захаров хара суох, ити түгүлгө суох-сортотх солтотх байаарыннымын ыдымыта—уоту ортотуонн элээрэн кырааны санинта. Уот тута илтиү түспүтэ. Бу көмнэ уулара бүппүтэ. Оттон

АЗС-ка турар буючукалар кураанахтара. Эгэ байаарынай резервуар дьон кэлнэ дуо? Афанасий Захаров цистерна уһа сүүрөн тахсан таҥаһынан сабыта батыалыа сатаабыта, өтгөн Григорий Дагданча пизие автомашинатын афала барбыта, Иглитан атын суол суоҕа. Биир да водовоз, дьон суох атылар. Ити бж-иэмэҕэ байаарынай инспекция начальнига Гарбуз В. И. «Ураа» мотоциксынай типпэн кэлбитэ. Кини Афанасийдыын заправка будкатыттан исплороднай баллону булан, соһон аҕалап, умайа турар цистерна үрлүгэр таһааран уоту дьэ саба ыстарбыттара. Афанасий Захаров уонна Григорий Дагданча бу байаарта көрдөрбүт хореун быһыыларынан пинн Саха Республикатын Байааргаан сэрэхтээх буюлуу управлениетын грантатынан, харчынан нагараадалаһыматтара.

Багаарын эгээр алдвархайга түбжигт дон малларын-салларын, баяндарын-дуолларын төрлөгтэр материалын сминастарын кул-момор буолууттан быһаарыг чакчыларын албары араллахха сөн. Ол курдук бийиги улусунтугар 1995 с. Чурапчы с. Боркин уулусса 7 №-гэр, 1996 с. мясмомолкомбинат хотельнайыгар, 1997 с. Чурапчы селизениэтисгэр Ленин уулусса 91 №-гэр о.д.д. умайындарыгар албах мөлүбүөн сомнуобай суумалаах баай-дуол уот айадыттан быһынна.

Байаартаг сэрагтээх буолууга бэйүөлэктэргэ, улаастактарга адыһах кинилээх байаарынай дружина тэрийдэхха улахан хоромньу тахыла суох этэ. Холбоур, бу кыһың Кытаанахха спорттад умайарыгар бойдэригэр байаарынай дружина баара эбитэ буоллар бу кинилээк бүтүүн туннуг спорттала уот моройусар былдьаһыа суоба этэ. Билинг улууспутугар бу үүмүт дыма бастаһы үс кыһы түмүгүпөн 3 байаар түбэлтэтэ буолла. Маныаха 3 9 тыһ. 757 солж. хоромньу таарыста. Уоһо ахтыбыт Кытаанахха буолбуе байаартан ураты. Олуһуң 11 нунугэр Халыйах пөһилигэр Ефимов Николетий Алексеевич чааһынай дьэпэтэ күлгө-көмүргө күбүлүйдэ.

Бу сэд олуншув 1 хүнцүтэн кулун тутар 1 күнүгэр дымы баһаартай сархатэх буолуу ийн биллэрэллэн-бита. Маныа улуус баһаарынай этэрээтин инспекцията ис дымаа сотрудиниктарын кытта биһигэ Чурапчы сэлэннөөтүгэр дьон олорор дьыллэрин, төрүтүдэр уонна веруот ханайаастыбатын объектарын баһаарынай турунтарын көрүүгэ барабырыс ытта. Онуоха көстөрүөн, итинин хааччыым сипиһэрин киһи уонна иккис квартал котельнайдар баһаарынай туруктары мөлтөх—электропроводаһа көрдөбүдүгэ эппиэттэбэт, оттуу харайыһаар цистернаһа тас туттун көрүүгэ суох. Аны дьон олорор уонсай дьыллэрин көрөр буоллахха, хампа да ханайыһынны туттуу, манна биһиги олоробут, бу биһиги дьылбит буолар дьон өйдөбүл баара биллибэт. Подъездтарга киирдэххэ бөх-сымы күөдэлэ ыһыллы сытар, биир да бүтүн лампа, выключатель дьик суох. Хомойуох иһин ити выключательдэр, розеткалар бириэмэтигэр оһоһуллубаттарыттан баһаардэр тахсыталыһалар. Бастагы уонна иккис кварталларга баар баһаарынай водоемностарга өрөмүүн барбатага хамсы да сыла. Чурапчы бөлүөлэгин иһигэр 16-та көмүрбай водоемносто бөккү буолуоһуна баара 3-һа ээс үлэһипэр.

Багаартай сэрэхтээх буолууга тосту уларыймылар
наадалар. Маныаха хаc биридинибт эппиэтинэстээх-
тнэ сэрээннэаарбыт ирдэннэлэр.

Бигэр идэвхтэйхэрбүтэн, бигрэг үдэлээбт нирдьягас банаарыппадыры барылары банаартан быһыныр сууууна тариланбыга 80 сытыан эгэрдалаан туран, кинилэргэ багарабыт чэгин доруубуйаһы, үлөөн-гэс сүтүһүлээ.

А. Н. ИВАНОВ,
варыный эторот
пачальнига.

ДЬОКУУСРАЙ. Муус устар 8 нүпүгөр СР Правительствотын Председателин бастаны солбуйааччы Семен Назаров саксы халаан уутугар бэлэмнэниин дьаһалларып түбүтүн министрстволар уонна ведомстволар барастабылталлорун ытта киниг ыгырыылдах субэ муһуһаы ытта.

Гулаалыыр айга гидрометеорологиятын уонна мониторингын территориядаах управлениетын начальнигы солбуйааччы Виктор Кильмянинов айгыниэрбитинэн, куэун тутар 30 күнүгүөдэ турутунал, республика спринтер-уотугар согуу нуорматыгар тийдэ, оттон 80 бырыгыныгыгар 20—60 бырыгыан аһара түстэ. Бу сыапһаралар өссө үрдүүлэрэ күүтүүлэр. Аһардас республика кини куоратыгар нэдиэлэ бастакы күннөрүгэр согуу мыйдагы нуормата түстэ. Халаны тоңчу барыллааһыны управление специалистары муус устар 15 күнүтэр дьиэри биэрэр ымактара суох. Ыйыл саас эрдэлиир турута суох. Муус устар 20—25 күннөрүгэр эрэ саасы орто температура нуулаан үрдээн хавр уулуоҕа, ити кэмтэ дьиэри салгын температурата ортотулан 10—15 кыраадас тымныы буолуоҕа, күнүһүн —нууа.

Бүтүүгтэ бидхамны-майганы эгэр эбит буоллахха, бытырыан оһио муус устөр 25 күнүгэр халыан саҥа-ламмата, ый бүтүүтүгэр уу минугуур үрдөөбтө. Бы-ыл бидхамны-майгы арыый хоску буолара сабадаланар. Бэлэмнэргэ бэримэ баар.

Од эрээри энэргетиктэр гидротехническоһой тарих түргүн учуоттаан өссө хайлаа саралинман ийниэ Бүлүүтэри ГЭС водохранилищетыттан ууну ыгытары туруорсаллар, ГЭС тутанчыларыа перемычканы көнүтэргө бэлэнииллэр, од эрээри забастовкалар үтө быйлаһын төрөр ылахтаахтар.

Ий ортогугар дээрнэ ахынхны агаан суолулан та-
лаагын талын түмүктөнхтээх. Ити нэмнэ газоник-
тор өрүс хатас биеэрэгэр 3 сикважияны бүөлүүрэг бы-
дааннаыдалар.

Итгэн тахынан сүбэ муниыхха республикада халаан уута таһаларар илдьархайын утары дьаһаллар быһааныара көрүлүнэ.

ТАБААР ТОЛУОННАРА УУ ХАРЧЫГА
КУБУЛУУХОХТАРА

ДЬОКУУСКАЯ, Муус устар 6 күнүгэр СР Правительствотын Председателе Василий Власов Уп министерствотыгар Дьокуускай муниципальнай предриктеларга көлөн өгөдөрүп ийин ылбыт табаар толуктарынын сөрөтүн бөлбүдүн ийини сабарыгар дьаһайда. Кини куорат дьаһалтатын баһылыгын солбуйаччы Елена Лукина биллэрбитинэн, агардас кулун тутарга ийиниһиниһэттөн билгитинэн 8 мөл. солк. тахса, суумалаах табаар толуктарына киирдилэр. Билгити быһымыга-майыга ийиччэ сыаналаах кумаабылары улахан суумада уу харчыга кубулулар уустук. Куорат дьаһалтаты Уд министерствота мун саатар куораты ууһун ууһун ийиниһэн хааччылар предриктеларга ийдаагы хамнастарыгар тийэр кээмийини табаар толуктарынан сабарын көтөһөр. Ол суумата—3,5 мөл. солк.

БАЙАНДИ ТОСХОЙЛО

«Сахабулт» национальнай концерти бэлэтигэр билигин республика үлүүстэрин булчуттарын түүлээхтэрин тутуу үгөһөһөн ыытыллар. Ыйыаһымы суод алдьаһара бу кэмээ, Оһон сөнөрдүүттар тутуу былыдаһаллаа.

Бийшлалт сезончга, днвр концерн генеральной дн-
ректора Ннхнфр Петрор, республика Президентэ Мн-
ханж Николаев комотунэн түүлээхчнтэргэ толобур
булт сэбнн, «Вурэн» сайнаас таастарын уонна аһы-
лык бородуукталарынан олоһуулар. Сыл бастаагы
кварталыгар түүлээх бааатытар 12 тыһ. 978 кнне та-
рынта, 78 тыһ. 30 тынн, 46 тыһ. 776 андаатар, 2 тыһ.
691 кырынаас, 501 солонтодо уонна 290 маган кыра
тырынаарэ тутулуунн. Атыннык эттэххэ, бөрдөрүү
урукку сыллардааҕар ордук, Ордук Алдан, Орто Ха-
лама, Денекэй, Мнрнэй, Өлүөхүмэ уонна Үөһө Халы-
ма совордунтара бултубудулар. Итилэргэ кнне эбэх-
тин; бултаанн, Отгон Сунтаар, Өлүөхүмэ, Денекэй уон-
на Үөһө Бүдүү булчуттара тыннн хото бултаатылар.

МИРНЭЙГЭ ФУТБОЛГА РОССИЯ ЧЕМПИОНАТА
БУУЛУУБА

МИРНЭИ, Муус устар 9-13 күннэригэр манча футболга Россия чемпионаты (Үрдүкү лига иккити зона) ыытыллыа.

Чемпион аягыгаскы түбүмдөгү тахсар ийли 5 хамьянда кырсмог: Мирнойтөн «Алмаз», Нерюнгряттан «Концентрат», Екатеринбургта «Континенталь», Новокузнецкайтан «Есаулэн» уонна Новосибирскайтан «Прогрессе терминал». Билигин ллягити алаага 32 очколлах «Концентрат» бастаан ийэр. Сүрүн күрөстөһлн бу хамьянда уонна 29 очколлах «Алмаз» икки ардыларыгар барыага. «Континенталь» — 25, «Есаулэн» — 19, «Прогрессе терминал» — 16 очколлахтар.

У Р У Н Г М Э Ч И Ж

A black and white photograph of a basketball player in a dark jersey, dribbling the ball while looking to the left. A wooden railing is visible in the foreground.

И. СЫРОВАТСКАЯ.

А. МАКАРОВА, учитель.

